

SVATOJÁNSKÉ MUZEUM

10. VÝROČÍ ZNOVUOBNOVENÍ

KOLEKTIV AUTORŮ

Obsah

Úvodník, P. Jiří Špiřík	2
Tajemství sv. Jana, Pavel Hoza	3
P. Jan Strnad, Marie Bílková.....	7
Obnovené Svatojánské muzeum, Kard. Dominik Duka OP, emeritní arcibiskup pražský	9
Sv. Jan Nepomucký, patron diecéze, Mons. Vlastimil Kročil, biskup českobudějovický	10
Vznik obnoveného Svatojánského muzea, P. Vítězslav Holý.....	12
Svatojánské muzeum v Nepomuku, Štěpánka Kodýdková.....	14
Pod pěti hvězdami, Vladimír Vokurka.....	16
Partnerská města Nepomuka, Pavel Motejzík.....	17
Spolupráce se Základní školou Nepomuk, Mgr. Jana Vopalecká a Mgr. Alice Kotylová	19
Svatojánské muzeum jako skutečný originál, Václav Česák.....	21
Obrazová příloha.....	23

Úvodník: Desáté výročí znovuobnovení Svatojánského muzea

P. Jiří Špiřík, farář nepomucký

Vážení ctitelé sv. Jana Nepomuckého a návštěvníci Svatojánského muzea, dostáváte do rukou publikaci k 10. výročí jeho obnovení. Kult světce je rozšířený nejen u nás, ale i v Evropě a na celém světě. Nepomuk a jeho muzeum tak představuje viditelný základ, spojnicí úcty k tomuto světci. Děkuji všem, kteří rozšiřují úctu k sv. Janu Nepomuckému, zejména však těm, pro které je existence Svatojánského muzea srdeční záležitostí. V publikaci naleznete texty těch, kteří se v současnosti na jeho existenci podílejí nebo ho podporují. Vytvářejí mozaiku společného úsilí, jak duchovního, tak ekonomického, aby muzeum mohlo fungovat.

Když jsem byl jmenovaný nepomuckým farářem, uvědomil jsem si, že zdejší farnost sice není početná, zato je spojená právě s tímto světcem. A ten přitahuje i ty, kteří se jinak drží od církve a jejího života jen zpovzdálí. Moji rodiče se mnou o dovolených navštěvovali různé hrady a zámky, které oplývaly mnohými muzejními exponáty. Pro mě bylo takové trávení volného času v chlapeckém věku otravné. Chtěl jsem žít budoucností, ne minulostí. Dnes se na to dívám světším porozuměním. Exponáty muzea svědčí o tom nejlepším, co lidé v minulosti dokázali vymyslet a vyrobit. Nadále zůstávám věrný pohledu do budoucnosti, jsem si však vědom, že tvořit budoucnost je možné jen v takové míře, nakolik jsme schopni reflektovat minulost. Sv. Jan Nepomucký je uctíván jako ochránce práv církve a strážce zpovědního tajemství. Mnoho teologů a důstojných prelátů se zamýšlí nad tím, jak vrátit víru do společnosti. Prál bych si, aby návštěvníci Svatojánského muzea po zhlédnutí jeho expozice odcházeli s pocitem, že bez církve a bez lítostí nad vlastními hříchy (zpovědi) není člověk schopný duchovně růst. Svatojánské muzeum, na rozdíl od jiných našich muzeí, by nemělo v člověku vzbudit jen obdiv k minulosti, ale spíše touhu po vlastní budoucí svatosti.

Tajemství Svatého Jana

*Pavel Hoza, básník, spisovatel,
člen Matice sv. Jana Nepomuckého*

Světla a stíny. Šerosvit. Tma – motivy stále přítomné v tajemném příběhu svatého Jana, v příběhu osobním, i pozemsky posmrtném, který si vyprávěli a všelijak vykládali naši dávní i nedávní předkové. Seskupilo se v něm mnoho protikladů, pravd a lží, ba i pomluv vedoucích až k popření proslulého příběhu a jeho hlavního hrdiny. Církevní historik Jaroslav V. Polc si jistě moc dobře uvědomoval, proč na závěr své monografie Svatý Jan Nepomucký poněkud trpce, a přitom poeticky konstatoval: *„Jeho smrt a jeho mlčení jsou jeho nejvýmluvnější charakteristikou. Tu později mistrně zachytila představitivost umělců především na sochách mlčenlivého světce s prstem na rtech, stojících obvykle na mostech, pod nimiž plyne někdy tichá, někdy bouřlivě šumící voda, skrývající hluboké tůně – tajemné mlčení, nebo na pokraji lesa v tišině, kde šelest stromů působí velebným tichem zastřeného tajemství. Nebylo snad ani možné výrazněji vystihnout jeho skutečnou historickou osobnost. Aprávě proti tomuto muži, jehož hlavní zásluhou bylo jeho mlčení, se mělo pod záminkou historické kritiky vznést v době úžasného zneužívání daru řeči tolik vášnivých a bezpředmětných námitek a pomluv. Jak zvláštní to byl osud světce, jenž byl odpradáвна vždy zýváán jako ochránce cti a dobrého jména.“*

Sedím v jednom venkovském kostele, dívám se na sochu svatého Jana a obdivuji umění neznámého řezbáře. Oceňuji, že její majitelé nepodlehli pokušení ji opravovat a zkrášlovat. Lipové dřevo plné vlasečnic, vrásek a tenkých puklin prosvítá odstíny starých barev. I proto je duch díla zachován a mluví k nám hlasem doby, kdy onen řezbář žil. Jedná se o barokní osmnácté století, které Jana povzneslo na nebesa. Barvy pokorně a s přirozenou patinou vzdorující času jsou pochopitelně jen částí celku a jeho poetiky. A to je důvod si sochu prohlédnout zblízka.

Štíhlá postava v černé klerice, bílé rochetě a černé almuci v jedné ruce drží biret a palmovou ratolest, dlaní druhé ruky podpírá kříž spočívající na rameni. Aura s pěti hvězdami provází mistrně ztvárněnou hlavu světce. Jan soustředěně pozoruje okolí. V jeho pohledu i v celém výrazu obličeje doznívá utrpení, kterému byl v závěru života i po něm vystaven, ale současně

zahlédneme i obětavost, statečnost, zbožnost, laskavost. On ví víc než my. Musí vědět. Jeho pohled patří nám, a přitom proniká do hlubin času a vzdáleností, které si neumíme představit.

Socha svatého Jana nám ledasco prozrazuje o řezbáři a povaze barokního člověka, o jeho touhách a snech, představách a zkušenostech, o jeho životním přesvědčení. Inspiruje nás k tomu, abychom poznávali svět, který je na hony vzdálen, a přesto jej, třeba i nevědomky a proti své vůli, nosíme s sebou. Patron monumentálních i drobných sakrálních památek a mlčenlivý strážce mostů byl hlavním symbolem tohoto světa, průvodcem na cestě mezi nebem a zemí.

Řezbář nepochybně znal svůj velký vzor, slavnou Brokoffovu sochu svatého Jana z Kamenného mostu v Praze. Výborně znal výtvarné kánony, dokázal se jimi řídit, a zároveň neztratit vlastní vidění skutečnosti. Jeho Jan je svatý, ale neužívá si jen zasloužené nebeské odměny, reálný svět plný bolesti mu totiž není lhostejný a cizí. Jestliže řezbář chtěl ztvárnit alespoň část Janova tajemství, musel mít úctu k dosavadnímu vědění a zároveň schopnost obratně procházet říší fantazie a objevovat nové světy. Možná si to ani neuvědomoval, nicméně na rozdíl od mnoha novodobých vykladačů Janova příběhu pochopil, stejně jako například věhlasní Brokoff či Braun, že cestu vedoucí k pravému poznání nacházíme jen tehdy, pokud máme na paměti soulad rozumu a citu.

Světla a stíny. Šerosvit. Tma. Tyto motivy jsou stále přítomny v tajemném příběhu, jehož první kapitola byla napsána ve století lucemburské gotiky, v období vertikálního vzestupu, ale i zlověstných znamení, po kterých došlo k zřícení věží a sesuvu stěn. Jedno z těchto znamení se týká dramatu, jehož hlavním hrdinou je Johannes, Jan z Pomuka nebo Johánek z Pomuku. Od barokního období mu říkáme Jan Nepomucký. Jeho rodná obec Pomuk, později Nepomuk, na něj mohla být hrdá, protože byl vzdělaný a úspěšný. Pracoval v arcibiskupských službách, studia na prestižní univerzitě v italské Padově završil získáním doktorátu církevního práva a nedlouho na to jej pražský arcibiskup Jan z Jenštejna jmenoval generálním vikářem, a tak „*se stal*“, jak tvrdí historik Vít Vlnas, „*fakticky druhým mužem arcidiecéze*“ (Jan Nepomucký / česká legenda). Vraťme se ale k ústředním motivům celého příběhu.

Na první pohled by se mohlo zdát, že *světlo*, které Jana od počátku patrně provázelo, nemůže vyhasnout. Z nestranné interpretace dobových pramenů a odborné literatury vyplývá, že by si to býval zasloužil, vždyť svého společenského postavení dosáhl vlastním přičiněním, vzděláním a poctivou prací.

Jan z Pomuku se zcela jistě neradoval z morální krize církve zaviněné papežským schismatem a nepatřičným chováním některých církevních hodnostářů, a už vůbec ho nemohlo těšit nepřátelství mezi arcibiskupem a králem. K tomu, aby stál na straně Jana z Jenštejna, měl minimálně dva zásadní důvody. Patřil k arcibiskupovým blízkým spolupracovníkům a zároveň věřil, že stojí na straně práva. Jsem přesvědčen, že jeho chování bylo nejen loajální a že odpovídalo také liteře a duchu zákona, ale navíc – bylo i morální, mimořádně statečné a správné.

Jakmile rozkol mezi hluboce zbožným intelektuálem Jenštejnem a vzdělaným, a zároveň nevyzpytatelným a prchlivým Václavem IV. graduje, v Janově životě dochází k zásadnímu obratu, světlo střídají stíny obav a po nich rychle přichází šerosvit úzkosti. Napínavá šachová partie se mění na krvavé drama, jelikož královská strana přestala rozlišovat mezi figurou a člověkem. Vše rychle roku 1393 vrcholí tragédií, jejíž obětí je Jan. Na šerosvit padá těžká *tma* smrti, a z ní se neraduje ani ten, kdo ji přivola.

Ačkoli se pokouším přiblížit ke kódu oné doby, pro krále a jeho spojence neumím najít v tomto ději jedinou polehčující okolnost. To, co se stalo, je navždy neomluvitelné a neobhajitelné. Moderní antropologické výzkumy (Emanuel Vlček, *Jan z Pomuku*, 1993) potvrdily, že Jan byl brutálně mučen a smrtíci úderem do hlavy zavražděn. Do vody vhodili mrtvé tělo. Podle Balbínovy legendy Život svatého Jana Nepomuckého z roku 1671 prý „*Viděti bylo nesčetná světla podivuhodné skvělosti po celé řece neškodně plouti*“. Ať se to odehrálo tak či onak, gotická kapitola tajemného příběhu byla dopsána, ale tajemství zůstalo. Kdyby mohla Vltava mluvit, asi by na vrahy vykřikla jediné slovo: Proč?!

Otázku, proč byl Jan zavražděn, si samozřejmě ihned kladli jeho současníci. Zoufalý Jenštejn možná plný výčitek svědomí vzápětí Jana charakterizoval vizionářskými slovy – „*iam martyr sanctus*“. Od této chvíle začal plynout pozemsky posmrtný život budoucího světce. *Tma* naštěstí nebyla úplná a rychle se měnila na nadějný šerosvit. Radikální husitství Janovu cestu ke světlu zpomalilo, ale nezastavilo. V době, kdy docházelo ke zřícení věží a sesuvu stěn a posléze k jejich obnově, příběh s legendárními motivy se rozrůstal.

Ať se to striktně racionální vědě líbí, nebo nelíbí, ať se to líbí nebo nelíbí všem někdejšími novinářům a politikům, kteří jsou už na věčnosti a kteří kdysi z politických a jiných důvodů celý svatojanský příběh znevažovali a chtěli ho z našich dějin zcela vymazat, ať se to líbí nebo nelíbí i dnešním odpůrcům tohoto příběhu, odpověď na kardinální otázku, proč byl Jan zavražděn, možná už našlo mnohými badateli podceňované 15. století.

Měli bychom si konečně přiznat, že zpovědní tajemství, jež Johánek s největší pravděpodobností nevyzradil, je jako hlavní příčina jeho umučení pravděpodobněji než s oblibou tradovaný vyhocený politický boj mezi arcibiskupem a králem. Vždyť okolnosti s ním spojené musely být Václavu IV. známy, a kdyby chtěl Jana zbavit života, udělal by to hned, a ne po dlouhém trýznivém mučení. Něco dalšího se chtěl dozvědět, a nedozvěděl. Na zpovědní tajemství a Janovu statečnost upozorňovaly už písemné prameny z 15. století. I to je důvod, proč se domnívat, že s tragickým vyústěním gotického dramatu mohlo souviset.

V renesančním období úcta k Janu Nepomuckému sílila a baroko, toužící po materiální a duchovní obnově země zdevastované třicetiletou válkou, onu úctu dále rozvíjelo, a vlastenecky smýšlející intelektuálové začali usilovat o svatořečení. Kult Jana Nepomuckého se nestal hlavním nástrojem rozporuplné rekatolizace, a rozhodně neměl zahladit vzpomínku na Jana Husa, jak se s oblibou tvrdilo v 19. a 20. století, neboť kdyby tomu tak bylo, pak by mocné katolické kruhy oficiální uctívání budoucího světce určitě rády uspíšily a prosadily je již v první polovině 17. století. Čeští barokní patrioti Nepomuka sice považovali za mučedníka a hrdinu, spojujícího gotickou i barokní epochu, považovali ho za svatého, který české země duchovně sjednotí a vykoupí z bolesti, ale cesta k jeho beatifikaci a kanonizaci se neobešla bez překážek a komplikací a trvala desítky let. Pražské arcibiskupství zpočátku váhalo a papežská kurie jí dlouho nebyla nakloněna. Až přišel slavný rok 1721 a ještě slavnější rok 1729.

Dívám se na sochu Jana Nepomuckého a obdivuji neznámého řezbáře, obdivuji Brokoffa, Brauna, Brandla, Balka, Dientzenhofera, Santiniho a další barokní mistry. Jejich umělecká díla nám brání smát se zázrakům, i když nelze věřit všemu, co o nich vyprávějí, stejně jako není úplně pravdivá svatojanská legenda od Bohuslava Balbína. Zdůrazněme ale, že básni předcházela skutečnost.

Svatý Jan nebyl vyzbrojen kopím, ani obratným jazykem kazatele, mučedníkem a hrdinou se stal díky tomu, že nepromluvil. A to není málo. Proto je tichým mírumilovným ochráncem mostů, cest a lidí u nás i v dalekých zemích. A už dávno ví víc než my. Musí vědět.

Z knihy Neviditelný člověk, Praha: Torst, 2022

P. Jan Strnad, zakladatel Svatojánského muzea

Marie Bílková

Vstoupíme-li do Svatojánského muzea, uvidíme na protější stěně nad dveřmi zarámovanou fotografii muže s jemnými rysy ve tváři – je to kněz Jan Strnad. Psal se rok 1929, a tedy od svatořečení Jana Nepomuckého uběhlo 200 let. Nejen v Praze, ale po celých Čechách se připravovaly oslavy na světcovu počest. Byly sice trochu zastíněny oslavami svatováclavskými (uběhlo 1000 let od Václavovy násilné smrti) a vůbec Češi už tehdy nebyli tolik horliví vůči knepomuckému světci jako jejich předchůdci před sto lety, v roce 1829, kdy oslavy byly po celých Čechách vskutku velkolepé. (Úchvatný průvod k počtě SJN na Hradčanském náměstí v Praze v roce 1829 zobrazuje obraz zavěšený v muzeu nad týmiž dveřmi, nad nimiž je Strnadův portrét, jen z druhé strany, tedy v další místnosti.)

P. Jan Strnad (1876–1939) působil jako kněz v nepomuckém vikariátě 40 let a byl to on, který uspořádal v roce 1929 úspěšnou výstavu předmětů spojených s nepomucenskou úctou, která se rok poté stala základem muzea, tehdy nazvaného „*Církevní museum svatojánských a jiných církevních památek*“. Expozice byla umístěna v prvním patře budovy arciděkanství, tam, kde je nyní Hudební sál. Je zachována fotografie, na níž je stojící Jan Strnad zachycen mezi vitrínami se svatojánskými památkami, jimiž byly misály, kancionály, sošky SJN, relikviáře, obrazy, knihy, mince, medaile, rytiny, výstřižky z časopisů... P. Jan Strnad byl velmi činorodý člověk. Kolik úsilí a vlastních finančních prostředků vynaložil na vybudování svatojánské instituce! Uměl se obklopit lidmi, kteří byli v tomto ohledu stejně horliví jako on – byli to například P. Viktor Michka ze Lnář, Alexandr Berndorf, Ladislav Lábek, Václav Kozel z Příbrami... Na parte P. Jana Strnada, které dnešní Muzeum vlastní, čteme u jeho jména tato označení: „*kanovník, konsistorní rada, biskupský notář, první arciděkan v Nepomuku, zakladatel Muzea sv. Jana a člen mnoha spolků v Nepomuku*“.

Narodil se ve Vlastci u Písku jako syn domkáře. Ves Vlastec patří farností do Horního Záhoří, jež je dnes, a to je zajímavé, spravováno P. Slávkem Holým, také velkým svatojánským ctitelem, působícím 14 let v Nepomuku. Ve Vlastci čp. 37, v jeho rodném domě, žijí dodnes jeho příbuzní. Jak jsem se mohla osobně přesvědčit, rádi a s úctou na něho vzpomínají.

P. Jan Strnad byl vysvěcen na kněze v Českých Budějovicích jako tříadvacetiletý, 23. července 1899. Jeho prvním působištěm byly Blovice a Seč. Od roku 1908 působil v Prádle, a to plných dvacet let. Za jeho působení byla stržena mladými nerozvážlivci, odpůrci svatojánského kultu, socha sv. Jana Nepomuckého, jež stávala na prádelském mostě. Po vytažení z řeky ji P. Strnad měl snad umístit před farní budovu a poté do kostela. Když odcházel v roce 1928 na nové působiště do Nepomuka, poničenou sochu daroval „*Církevnímu museu svatojánských a jiných církevních památek*“, jak se tehdy Svatojánské muzeum nazývalo. Je v něm vystavená dodnes. Sprádelskou farou je zásluhou P. Strnada spojena ještě jedna zvláštnost: hrálo tam rádio hned v prvním roce, kdy bylo spuštěno naší republice rozhlasové vysílání! V roce 1923 (v předloňském roce jsme si připomněli sto let od začátku vysílání) získal P. Strnad, nadšený radioamatér, jednu z prvních koncesí pro svoji čtyřlampovku na baterii se sluchátky – byl mezi prvními desíti! O rozhlase napsal i několik článků. V Nepomuku nechal opravit oba kostely a o tom, že nezanedbával ani pastorační činnost, svědčí nejen jeho úvahy, které psal pro kazatele a katechety, ale i jeho dvě dílka, které napsal s nicovským farářem Františkem Kašparem: „*Kytice myšlenek pro adoratory, kazatele a katechety*“ (1913) a „*Jesličky. Dětské koledy a příslušné promluvy*“, což vyšlo v roce 1927. V témže roce přeložil z němčiny „*Církevní rok*“ jezuity Erica Przywary. V jubilejním svatojánském roce 1929, v květnu, musel zvládnout návštěvu církevních hodnostářů včetně papežského nuncia, ohromné množství poutníků... V rámci oslav bylo v Nepomuku biřmováno 425 věřících! Výstava svatojánských předmětů, jež se stala základem muzea, musela stát P. Strnada velké úsilí. Korespondoval i s rodáky usazenými v cizině, kteří mu zasílali například výstřižky z novin související s kultem sv. Jana. Plodný život P. Jana Křtitele Strnada, trvající šedesát tři let, se uzavřel v dubnu v roce 1939, tedy deset let po velkolepých svatojánských oslavách v Nepomuku, jichž byl hlavním organizátorem. Pohřeb P. Jana Strnada se konal 17. dubna 1939, byl vypraven z kostela sv. Jana Nepomuckého a hrob tohoto činorodého člověka najdeme na nepomuckém hřbitově.

Obnovené Svatojánské muzeum

*Kardinál Dominik Duka OP,
emeritní arcibiskup pražský*

Znovuobnovení Svatojánského muzea vybudovaného P. Vítězslavem Holým před deseti lety, po 65 letech od zrušení komunisty 1950 a původně založeného arciděkanem P. Janem Strnadem 1930, v rodišti svatého Jana Nepomuckého, nejznámějšího českého světce, je nejen důležitým, ale také záslužným činem.

Ačkoli nás od narození doktora Johánka z Pomuku dělí staletí, jeho životopisy nám neumožňují vytvářet fantastický obraz, jak se to často děje u jiných osobností – těch, které někdy nazýváme hvězdami či dokonce nadhvězdami. Přesto bych rád připomněl, jak významná jsou místa narození jednotlivých osob, a to nejen těch slavných. Koneckonců, jak řekl Jan Werich: „*Domov je tam, kde jsme cvrnkali kuličky.*“ Hlavním pojmem zde nejsou „*kuličky*“, ale „*domov*“. Domov představuje rodinu, dům či byt, jeho prostředí a dětská léta, během nichž jsou hlavními formátory našeho života matka a otec, případně starší sourozenci. Později jsou to přátelé, spolužáci a také učitelé. V případě svatého Jana je známo, že navštěvoval klášterní školu, což znamenalo i vliv cisterciáků – nejen jako učitelů jednotlivých předmětů, ale také jako duchovních. To jsou skutečnosti, které bychom neměli zapomínat, ani když přemýšlíme o životě svatého Jana Nepomuckého.

Je pravděpodobné, že jeho dvojjazyčnost, vyplývající z etnického původu jeho rodičů, hrála klíčovou roli v jeho rozvoji a v jeho působení jako generálního vikáře. Pražská arcidiecéze byla totiž dvojjazyčná nejen v rámci svého území, ale také u samotného dvora. Počátky nacionalismu, které vyvrcholily v husitském hnutí, spolu s nerozumným uspořádáním Karlovy univerzity prostřednictvím Kutnohorského dekretu, vedly k tomu, že univerzita téměř na celé století zmizela z mapy evropského vysokoškolského světa. Přirozená dvojjazyčnost generálního vikáře Jana Nepomuckého se však ukázala být důležitým regulativem v životě pražských společenských elit.

Velmi významná je i aktivní spolupráce nově zřízeného muzea s obnovenými svatojánskými slavnostmi Navalis, které nejen odkrývají kořeny hlavního města Prahy, ale také prohlubují spiritualitu české zbožnosti.

Těmito řádky bych rád vyjádřil vděčnost za obnovení a zřízení zdejšího Svatojánského muzea.

Sv. Jan Nepomucký, patron diecéze

Mons. Vlastimil Kročil, biskup českobudějovický

Vážení ctitelé sv. Jana Nepomuckého,

v naší církvi je díky Bohu celá řada vhodných příležitostí na co vzpomínat a co slavit. Přípomínka 10. výročí znovuzaložení Svatojánského muzea v Nepomuku je důvodem koslavě opravdu pádným. Nepomuk nebo Pomuk, město spojené se svatojánskou tradicí je především místem narození jednoho z českých národních světců Jana z Pomuku, či obecně známého jako svatého Jana Nepomuckého. Jeho život byl opravdu pestrý. Jen pro osvěžení připomínám, že tento absolvent právnické fakulty Vysokého učení Karlova, doktor dekretů univerzity v italské Padově, veřejný notář, žatecký arcijáhen a vyšehradský kanovník, stanul nakonec jako generální vikář po boku arcibiskupa pražského v době pro církve velmi obtížné.

O něm napsal snad největší český historik Josef Pekař „*že tu jde opravdu o mučedníka, který ve službě své církve utrpěl od brutální světské moci hroznou smrt... ze všech našich českých svatých utrpěl smrt nejhroznější*“. Bohužel je třeba připomenout, že ani nejnovější české dějiny nejsou prosty podobných případů, kdy opravdu brutální světská moc zasahuje proti kněžím hlásícím a hájícím Kristovo učení. Připomeňme si na tomto místě, oběť nacistické totality, popravu kněze z nedalekých Katovic P. Josefa Jílka, vpravdě mučednickou smrt služebníka Božího P. Josefa Toufara, oběť totality komunistické a v neposlední řadě utrpení biskupa naší diecéze služebníka Božího Josefa Hloucha.

Bohužel je třeba konstatovat, že paměť lidská je krátká a dnes podléhá vlivu mnohdy agresivních a zavádějících mediálních informací. Je proto úkolem muzeí, a nejenom těch, které jsou odbornými, vědeckými ústavy, ale i dalších ať již soukromých nebo církevních, aby historickou pravdu nejenom opatrovala, ale především nacházela a strážila. Muzejnictví má v naší vlasti dlouhou tradici. Vzpomeňme historii Národního muzea, která začíná někdy kolem roku 1818, kdy skupina nadšenců začala tvořit sbírky, roku 1848 vzniká Vlastenecké muzeum, a nakonec v roce 1857 je oficiálně založeno Muzeum království Českého, přímý předchůdce dnešního Národního muzea. A tak to bylo prakticky se všemi současnými muzei u nás. Na počátku stálo

vždy nadšení jednotlivců. Podobně zde v Nepomuku se nadšenci seskupili kolem své farnosti a vybudovali na starších základech, na tradici to, co dnes oslavuje svých 10 let trvání.

Jako biskup českobudějovické diecéze bych proto rád vyjádřil poděkování všem, kteří stáli u zrodu dnešního Svatojánského muzea, obnovují a stále doplňují jeho sbírkový fond, propagují svatojánskou tradici nejen v místě narození sv. Jana Nepomuckého, ale prakticky v celé naší vlasti, a dokonce i v zahraničí. Neboť svatý Jan nepatří jenom nám, ale celé Evropě, celé církvi a tím i celému světu. Je úkolem nejenom nás duchovních, abychom neustále připomínali, že historie ukazuje svatého Jana Nepomuckého jako hluboce věřícího kněze, vědomého si své kněžské přísahy a povinností svěřených mu vysokým církevním úřadem, poslušného až k smrti a také tak stojícího na straně práva, spravedlnosti a Kristovy pravdy, o které byl zhloubi duše přesvědčen.

Přeji Svatojánskému muzeu, aby dále pokračovalo ve svém poslání úspěšně jako dosud a k tomu také ze srdce žehnám všem, kdo se na jeho činnosti podílejí.

Vznik obnoveného Svatojánského muzea

Pater Slávek Holý, obnovitel Svatojánského muzea

*Svatý Jene z Nepomuku, drž nad námi Čechy ruku,
by Bůh dal nám co dal tobě, by náš jazyk neshnil v hrobě.
(K. H. Borovský)*

Za vlády Marie Terezie a jejího syna Josefa II. dochází k mnoha reformám církevní správy v zemích rakouské monarchie. Ze zásahů, které lze počítat k pozitivním, bylo založení několika biskupství. Za panování Josefa II. vzniká též biskupství českobudějovické. Prvním biskupem jmenoval císař olomouckého kanovníka Jana Prokopa hraběte Schaaffgotscheho, který si měl vyžádat schválení papežského stolce. Pražský arcibiskup v té době se založením tohoto biskupství též souhlasil a podal do Říma žádost o jeho zřízení. Papež Pius VI. bulou „*Cunctis ubique*“ ze dne 20. září 1785 zakládá a současně potvrzuje jmenování Schaaffgotscheho biskupem. Novému biskupovi je určen za katedrální chrám farní kostel sv. Mikuláše, při kterém je zřízena kapitula. Z území pražského arcibiskupství byla oddělena část i s rodištěm sv. Jana Nepomuckého, tedy Nepomuk. Kromě sv. Mikuláše se tedy také sv. Jan stal spolupatronem nově vznikající diecéze.

V souvislostmi s oslavami 200 let od svatořečení sv. Jana také nepomucký děkan Jan Strnad uspořádal v budově děkanství výstavku památek sv. Jana Nepomuckého, která se o rok později stala základem k založení Muzea svatojánských památek, či přesněji, jak se tehdy oficiálně jmenovalo „*Církevní museum svatojánských a jiných církevních památek*“. Přístupné bylo na požádání až do roku 1961. Počátek období úpadku muzea nastává po uchopení moci komunisty. Do prostor arciděkanství se roku 1961 nastěhovalo Vlastivědné muzeum Nepomucka, které do vitrín Svatojánského muzea instalovalo všechno možné, přírodu, vycpaná zvířata, národopis, řemesla, ale sv. Janu Nepomuckého by nejráději z dějin Nepomuku vymazalo. Tento stav trval vlastně až do převratu v roce 1989. Tehdejší správce farnosti P. František Cibuzar dosáhl v letech 1991-93 navrácení do prostor arciděkanství nábytku i sbírek „*Církevního musea svatojánských a jiných církevních památek*“. Od té doby je svatojánské muzeum uzavřeno v „*klidovém stavu*“. V roce 2008 aktivitou tehdejšího správce založena „*Matice Svatého Jana Nepomuckého*“, jejímž prvním cílem bylo znovu uvedení do provozu muzea a jeho rozšiřování, stejně jako šíření úcty k sv. Janu Nepomuckému vůbec.

Cesta k znovuoobnovení svatojánského muzea probíhala po malých krůčcích. Nejprve byl uskutečněn projekt za pomoci MAS sv. Jana z Nepomuku – „*Malé muzeum sv. Jana pod věžemi poutního kostela*“, v návaznosti na zušlechtění okolí poutního kostela projekt „*Svatojánská zahrada*“. Potom se uskutečnil interdiecézní projekt „*Zvony pro Nepomuk*“, jehož administrátorem byl P. Martin Jan Nepomuk Bejček, který sbírkou zahrnoval diecéze střední Evropy. Výsledkem byla instalace čtyř nových zvonů, požehnané Dominikem kardinálem Dukou na Karlově mostě, ponořené do vod Vltavy, na místě shoení světce a dopravené do věže poutního kostela.

A nakonec došlo i na muzeum. U jeho zrodu stál tzv. „*nepomucký trojlístek*“ Pavel Jiran, exstarosta města, Radek Sochor, hoteliér a farmář a tehdejší duchovní správce. V roce 2013 došlo k získání dotace z fondu Evropské unie – ROP na projekt „*Znovuoobnovení Svatojánského muzea v Nepomuku – revitalizace a kulturní využití objektu arciděkanství*“. Projekt zahrnoval nejen muzeum, ale také konferenční sál a badatelnu pro zpřístupnění archivního fondu a knihovny. Stavba byla oficiálně zahájena 26. 9. 2013 a dokončena 15. 4. 2014. Partneři projektu byly Biskupství českobudějovické, Město Nepomuk, Matice sv. Jana Nepomuckého a Místní akční skupina sv. Jana z Nepomuku. Dodavatelem stavby bylo sdružení Swietelsky – D – beton, projektantem Atelier Soukup a scénář expozice připravilo Oddělení péče o církevní památky biskupství českobudějovického. Všem zúčastněným patří za nevšední zájem a podporu, „*Pán Bůh vám to odměň!*“ Slavnostní otevření a požehnání proběhlo dne 21. března 2015 za účasti pražského arcibiskupa Dominika kardinála Duky, biskupa Jiřího Paďoura, nově jmenovaného biskupa Vlastimila Kročila a tehdejšího administrátora diecéze Adolfa Pintíře. K této mimořádné události byl z Prahy přivezen relikviář „*Jazyka sv. Jana Nepomuckého*“ k uctění a zároveň „*na chvíli umístěn*“ v expozici. Přeji kvýročí muzea, aby mohlo i nadále plnit funkci osvěty fenoménu kultu a šíření úcty sv. Jana Nepomuckého, v nemalé míře dobré správce a nakonec, aby „*rodinné stříbro*“ včleněné do lůna naší českobudějovické diecéze mohlo i nadále sloužit.

Svatojánské muzeum v Nepomuku

*Štěpánka Kodýdková,
ředitelka Svatojánského muzea*

Svatojánské muzeum v Nepomuku založil nepomucký farář P. Jan Strnad v roce 1930. Jak k tomu vlastně došlo? V roce 1929 se v Nepomuku konaly náležitě oslavy výročí 200 let od svatořečení sv. Jana Nepomuckého a P. Jan Strnad inicioval sbírku uměleckých předmětů a děl, které se pojily se svatojánským kultem. Předmětů se sešlo tolik, že se rozhodl založit muzeum, jenž bylo nazváno Museum svatojánské a jiných církevních památek. Všechny památky P. Strnad zapisoval do velké knihy zvané Index, která je k nahlédnutí v našem muzeu. Dále se P. Strnadovi podařilo postupně vybudovat svatojánskou knihovnu, obsahující velice zajímavé a staré knihy – například od Bohuslava Balbína, který byl velkým obdivovatelem sv. Jana Nepomuckého. Součástí muzea je i badatelna, v níž mohou zájemci po předběžném objednání studovat tisky ze svatojánské knihovny.

Svatojánské muzeum fungovalo do roku 1950 a poté bylo komunisty zrušeno. Exponáty ležely ladem a svatojánský kult začal vlivem komunistického režimu pomalu upadat. Až v 90. letech zásluhou P. Františka Cibuzara a poté P. Vítězslava Holého se začalo pomalu pracovat na znovuoobnovení muzea. Bylo zažádáno o dotace z fondu IROP a bylo vybudováno nové muzeum v přízemních prostorách arciděkanství a toto slavnostně otevřeno v roce 2015.

Pojďme se pomalu projít Svatojánským muzeem. Co v něm všechno návštěvník najde? Muzeum je rozděleno do čtyř částí. V první místnosti jsou informace o P. Janu Strnadovi – jeho fotografie, dále kniha, kam všechny exponáty zapisoval a fotografie interiéru původního muzea. Druhá místnost je věnována životu sv. Jana Nepomuckého a době, v níž žil. Kromě informací o světcových studiích, jeho práci v církevním úřadu a sporu s Václavem IV., jež vyústil v umučení a vhození mrtvého světceva těla do Vltavy, je zde i množství sošek sv. Jana, především dřevěných, dále relikviáře, knihy pojednávající o Janově životě, rytiny s výjevy z Janova života. Expozice ve třetí místnosti je nazvána Ikonografie a mýty. Zde se návštěvník může zamyslet nad atributy sv. Jana. Dle legendy našli Janovo mrtvé tělo rybáři podle pěti záhadných světél, které se objevily nad hladinou Vltavy. Svatý Jan je tedy zobrazován se svatozáří složenou z pěti hvězd, což je jeho nejčastější atribut. Hvězdovou svatozář nemá kromě Panny Marie žádný světec. Většinou je sv. Jan vyobra-

zován v kanovnickém rouchu s biretem na hlavě, držící v ruce palmovou ratolest, která je symbolem mučednictví. Někdy je sv. Jan také vyobrazován s prstem na ústech jako patron zpovědního tajemství. Je též patronem lodníků, rybářů, mlynářů a vůbec všech profesí souvisejících s vodou. Jeho sochy stojí často na mostech. Nejznámější mostní socha sv. Jana Nepomuckého stojí na Karlově mostě – je to bronzová barokní socha z roku 1683 od Jana Brokoffa, která se stala předlohou pro nesčetné další sochy tohoto světce. Ve vitrínách třetí místnosti jsou také vystaveny rozmanité předměty z poutí, díla lidové tvorby a obrazy vztahující se k svatojánskému kultu. V poslední, čtvrté místnosti jsou především exponáty související s antropologickým výzkumem ostatků sv. Jana Nepomuckého; lze zhlédnout repliky lebky, čelisti, lopatky a mozkové tkáně. Při první exhumaci těla v roce 1719 byla v lebce nalezena načervenalá tkáň podobná jazyku; to bylo tehdy považováno za zázrak, a i tím se upevnil kult zpovědního tajemství – svatojánského jazyka. Až v roce 1972, kdy provedl antropologický výzkum profesor Emanuel Vlček, bylo zjištěno, že se nejedná o jazyk, ale o zbytek mozkové tkáně. Každopádně i toto můžeme považovat za zázrak.

V březnu roku 2019 u příležitosti 290 let od svatořečení byla odhalena bysta znázorňující skutečnou podobu obličeje sv. Jana, která byla vytvořena na základě zmíněného antropologického výzkumu.

V neposlední řadě se část expozice věnuje projevům svatojánského kultu. V Nepomuku bylo dokonce založeno literátské bratrstvo a v muzeu lze vidět jeho knihu regulí z roku 1721. Dále stojí za zmínku Svatojánské litanie od Jakuba Jana Ryby, který v Nepomuku pobýval.

Co dodat více? To, že svatý Jan je nejznámější barokní světec a v Evropě má přes třicet tisíc soch a v celém světě přes šedesát tisíc? To, že je patronem Bavorska, jedním z patronů Benátek, patronem rodu Habsburků? To, že existuje město Sao Joao Nepomuceno v Brazílii? Že jeho odkaz a kult stále žije? To, že každý rok putují do Nepomuku poutníci, aby se mu poklonili? Já pracuji v muzeu od roku 2018, sv. Jan a jeho kult doslova ovlivnil a obohatil můj život. Stále a stále nalézám něco nového, co mě oslovuje a obohacuje.

Přijďte i vy navštívit naše muzeum a požehnané místo poutního chrámu, kde je tzv. Kolébka – místo, kde se sv. Jan narodil!

Pod pěti hvězdami

*Vladimír Vokurka,
starosta města Nepomuk*

Svatý Jan Nepomucký je celosvětově nejznámějším českým světce a díky této skutečnosti znají naše město lidé v celém katolickém světě. Vedení města Nepomuk si je toho vědomo, a proto výrazně podporuje činnost farnosti i Svatojánského muzea, a to finančně i organizačně. V posledních letech jsme vydali dvě publikace pojící se ke svatojánskému tématu – jednak „*Svatý Jan Nepomucký v iberoamerickém světě*“ v českém a portugalském jazyce, jednak místopisnou publikaci vztahující se ke světcovi pod názvem „*Nepomuk – město pod hvězdami*“, a to hned ve čtyřech jazycích. Podílíme se rovněž na tematických výstavách ve Svatojánském muzeu, podpořili jsme například výstavu Svatojánské mosty, výstavu ak. malířky Victorie Kodl-Janotové či výstavu brazilských artefaktů. Spolupracujeme na kulturním programu v kostelích i muzeu, organizovali jsme několik desítek koncertů a přednášek při výročí 300 let blahorečení našeho světce, například Open Air koncert sopranistky Evy Urbanové na nepomuckém náměstí, který živě přenášela Česká televize. Vydali jsme speciální číslo Nepomuckých novin s programem oslav, financovali obnovu a osazení sochy světce na kruhový objezd v Nepomuku a uspořádali speciální výstavu původního mobiliáře zámku Zelená Hora v Městském muzeu Nepomuk. Nepochybně se budeme podílet i na organizaci třisetletého výročí svatořečení Jana Nepomuckého. Svatojánské muzeum i farnost nám vycházejí plně vstříc, když potřebujeme provázet oficiální delegace; ve vzájemné symbióze se podařilo zajistit mnoho poznatků o životě a odkazu našeho rodáka, například prostřednictvím dvou odborných konferencí v letech 2019 a 2021, jejichž výsledkem jsou tištěné sborníky.

Sbírka Svatojánského muzea je nepochybně unikátní a obsahuje řadu vysoce ceněných předmětů, jež si přicházejí prohlédnout lidé z mnoha evropských i zaoceánských zemí. Současná ředitelka muzea Štěpánka Kodýdková je osobou na svém místě. Svatojánskému muzeu přejeme nepřetržitou kontinuitu a rozvoj i do příštích desetiletí.

Partnerská města Nepomuka spojuje svatý Jan Nepomucký

*Pavel Motejzík,
místostarosta města Nepomuk*

Partnerství města Nepomuk se začala tvořit záhy po tzv. sametové revoluci. Mají jedno společné vodítko – světce Jana Nepomuckého, který se narodil v našem městě. Již od roku 1993 probíhala neformální spolupráce s nizozemským Swalmenem (nyní Roermond/městská část Swalmen), oficiálně byla partnerská dohoda podepsána v roce 1995, tedy přesně před třiceti lety. Poslední oficiální partnerství bylo uzavřeno v roce 2016 s brazilským městem São João Nepomuceno (Svatý Jan Nepomucký), které je zároveň jediné partnerské město ležící mimo evropský kontinent. K devíti základním partnerským městům, kromě výše uvedených, patří ještě: Anykščiai (Litva), Bušince (Slovensko), Hukvaldy (Morava), Kemnath (Německo), Krupina (Slovensko), Omiš (Chorvatsko) a Wisla (Polsko). Nepomuk má rovněž několik měst nikoli partnerských, ale spřátelených – například italská města Sanzeno a Ponte či bavorský Plattling.

Především bych rád vyzdvihl spolupráci nejen na bázi představitelů městských radnic, ale i spolupráci mezi spolky, kluby, umělci, historiky i hudebníky. Tyto skupiny se pravidelně vzájemně navštěvují, předávají si zkušenosti a tvoří přátelství na celý život. Zajímavou složkou je rovněž mapování historie a svatojánských míst. Byly vydány již dvě publikace a také vytvořena online mapa, kde jsou podrobně zaznamenána svatojánská místa v Brazílii, Itálii, na Filipínách, v Indii či v USA; jsou zde označena i raritní místa, jako socha sv. Jana Nepomuckého v londýnském katolickém kostele Neposkrvněného početí P.Marie či vitráž se sv. Janem Nepomuckým v kostele Nejsvětějšího Srdce v japonské Jokohamě. Zástupy turistů a poutníků z celého světa, které každý rok míří do Svatojánského muzea v Nepomuku, přinášejí svědectví o dalších svatojánských oblastech a památkách. Roku 2022 se také podařilo uskutečnit turné do USA s koncerty na svatojánských místech v New Yorku, St. Louis i Chicagu či několik koncertních cest do Brazílie, kde zazněla i tradiční svatojánská hudba. Vyzdvihnout můžeme rovněž mezinárodní výstavy Svatojánské mosty, které pravidelně organizuje Jana Vopalecká ze ZŠ Nepomuk.

Speciálními předměty, které představitelé města Nepomuk darují na znamení spolupráce, jsou dárkové kazety s rodnou zemí od kostela sv. Jana Nepomuckého, sošky světce a také Pamětní řád sv. Jana Nepomuckého „*Most mezi národy*“, udělovaný za upevňování dobrých vztahů a kultu nejproslulejšího Čecha ve světě, nepomuckého Johánka.

Svatý Jan Nepomucký je nepochybně téma, které je pro naše město zásadní. Naše logo města i prapor tak hrdě nesou pět svatojánských hvězd.

Návštěva z partnerského města São João Nepomuceno

Spolupráce se Základní školou Nepomuk

Mgr. Jana Vopalecká a Mgr. Alice Kotylová

Nepomucká základní škola je spojena se Svatojánským muzeem opravdu od prvního dne. Při slavnostním přestřížení pásky při otevření muzea děti asistovaly – společně s páťáky zpívaly píseň Svatý Jene, kterou nacvičily s paní učitelkou Kotylovou, dětský „herec“ v roli Johánka z Pomuku dokonce držel pásku. Sbor Písnička společně s nepomuckým chrámovým sborem pak doprovodil slavnostní mši. Od tohoto dne se spolupráce školy a muzea rozjela na plné obrátky a každý rok přibývají nové aktivity. Jmenujme alespoň ty pravidelně se opakující:

Dětský den

Ve spolupráci učitelek 1. stupně ZŠ se Svatojánským muzeem a P. Jiřím Špiříkem se na zahradě arciděkanství pravidelně koná oslava Dne dětí. Pro děti je připravován pestrý program, část dopoledne spoluorganizují samy děti.

Svatojánské mosty

V roce 2024 proběhla v nepomuckých galeriích výstava dětských prací zaslaných do mezinárodní soutěžení přehlídky dětského výtvarného projevu Svatojánské mosty. Šlo již o druhý ročník, první ročník se uskutečnil v roce 2021 u příležitosti 300. výročí blahorečení sv. Jana Nepomuckého. Svatojánské mosty organizačně a finančně zaštiťují organizace: Základní škola Nepomuk, Matice sv. Jana Nepomuckého a Svatojánské muzeum. Propozice se posílají do vzdělávacích institucí v České republice a v partnerských městech Nepomuka v Polsku, Litvě, Německu, Nizozemí, Chorvatsku, Brazílii a na Slovensku.

Základním tématem přehlídky je Symbolika mostu mezi člověkem a Bohem, mezi lidmi i mezi národy. V jednotlivých ročnících se vyhledává také aktuální téma související s životem sv. Jana, jeho atributy či patronáty. Pro rok 2024 bylo vyhlášeno aktuální téma Voda.

Ve 2. ročníku přehlídky bylo přijato 450 výtvarných děl z České republiky a Brazílie. Porotu tvořili výtvarníci a pedagogové PaedDr. Mgr. Vladimír Blažek, PhDr. Eva Brázdová Toufarová, Václav Česák, Mgr. Jaroslav Tolar, Mgr. Jana Vopalecká a Marie Anna Vosyková, předsedou byl P. Ing. Jiří Špiřík Th.D. Ve svém hodnocení porota zohlednila více aspektů, například tvůrčí

invenci, výtvarný projev, osobitost, myšlenku – poselství, otisk národní identity autora, duchovní přesah a další hodnoty. Výtvarná díla byla vystavena v Městské galerii Nepomuk, v galerii Svatojánského muzea a na zámku Zelená Hora. Z oceněných prací vznikl univerzální kalendář. Vernisáž se uskutečnila 28. dubna 2024 v prostorách zámku a byla doprovázena celodenním kulturním programem. Program byl zahájen slavnostní mší s hudebním doprovodem Nepomuckých sborů v zelenohorském kostele.

Projektový den ke svatému Janu Nepomuckému

Každý rok v týdnu před květnovou nepomuckou poutí probíhá u nás na škole projektový den o našem nejslavnějším rodákovi. My pátáci jsme při hodině slohu vzpomínali, jaké to bylo, když jsme tento den prožili poprvé jako prvňáčci.

Ten den jsme se neučili. Ráno jsme vyrazili s paní učitelkou na náměstí, abychom navštívili kostel svatého Jana. Na dětské mši se sešel celý první stupeň. Společně se školním pěveckým sborem Písnička jsme si zazpívali písně o svatém Janovi. Moc se nám to líbilo, protože náš zpěv zněl v kostele úplně jinak než ve škole při hodinách hudební výchovy. Po mši jsme si prohlédli celý kostel, hlavně místo, kde stávala kolébka svatého Jana. Venku jsme pak dostali výborné koláčky a přešli do Svatojánského muzea. Tady jsme si mohli prohlédnout sošky, staré knihy a obrazy. Paní průvodkyně nám vyprávěla o životě svatého Jana. Celé dopoledne jsme zakončili na farní zahradě, kde na nás čekala stanoviště s různými úkoly. Mohli jsme si tady také zahrát hry a zasoutěžit si. Tento den jsme si opravdu užili a dozvěděli se hodně zajímavých věcí. Už se těšíme, jak letos v květnu opět vyrazíme do kostela a oslavíme svatojánskou pout!

Pavína Šejvarová, Elen Píšová, Kateřina Bělová, Nela Michálková, 5. B

Edukační programy Svatojánského muzea, kterých jsme se zúčastnili

Po stopách sv. Jana Nepomuckého, Sv. Vojtěch, Sv. Václav, Sv. Martin, Advent a Vánoce, Tři králové

Spolupráce s dětským divadelním souborem Johánek

Představení Mučedník z Nepomuku

Svatojánské muzeum jako skutečný originál

Václav Česák, předseda Matice sv. Jana Nepomuckého

S Boží pomocí dne 12. září 2008 na svátek Jména Panny Marie byla založena Matice sv. Jana Nepomuckého a naše modlitby byly obdarovány požehnáním. Od počátku myšlenky založit tento spolek pro obnovu a šíření úcty ke sv. Janu Nepomuckému, jehož silný odkaz přesahuje hranice mnoha kontinentů, bylo jasně zřetelné, jaké kroky v tomto směru učinit, aby také město Nepomuk povstalo opět jako významné poutní místo.

Po vyřízení všech nezbytných oficialit jsme začali konat první kroky. Bylo naprosto zřejmé, že je nezbytné k tomuto činu vyvíjet neustálé spirituální úsilí a obnovit Svatojánské muzeum, a tím navázat na tradici zakladatele P. Strnada, díky němuž se dochoval úžasný mobiliář, který přežil všechny totality. Na počátku naše finanční možnosti nebyly příliš uspokojivé, ale přesto se podařilo vybudovat Malé muzeum pod věžemi poutního kostela, jež funguje až do dnešní doby. Právě tato skutečnost odstartovala projekt na znovuobnovení Svatojánského muzea na arciděkanství v Nepomuku.

Důležitost historického odkazu dokládají obdobné muzeální instituce po celém světě, které patří mezi nejlepší počiny naší civilizace. V mnoha případech jsou sbírky také umístěny do budov vyprojektovaných těmi neschopnějšími architekty, což umocňuje význam, krásu a celkový dojem návštěvníka. Každý rok uvítají muzea miliony lidí ze všech koutů světa. Vždyť právě v muzeích máme doloženu neměnnou minulost v archiváliích a nádherném umění. Dnešní digitální doba nabízí mnoho druhů lenosti a bezduché plytkosti, jež většinou vydrží jen pár vteřin. Opakem jsou právě vzdělávací instituce vzniklé na základě lidské touhy po poznání a pochopení historie jako nezbytné součásti lidského bytí. Ano, někdo může namítnout, že digitální technologie jsou i dnes využívány k muzejní činnosti. To je sice pravda, ale jsou jen doplňujícím faktorem, a nikdy nemohou nahradit skutečnou originalitu exponátů. Myslím, že žijeme v době, kdy člověk prahne po změně směrem k lepšímu zítřku, duchovnímu prožitku skrze neopakovatelnou minulost, která nás vždy může nasměrovat ke změně budoucnosti! V tomto ohledu je důležitost muzeí nenahraditelnou součástí pokroku lidstva.

Každá kultura má své specifické rysy. Místo narození našeho světce, patrona a mučedníka, město Nepomuk, se stalo zářným darem Božím na cestě ke

spáse v podobě sv. Jana Nepomuckého, a proto je třeba dbát řádně o tuto tradici a děkovat v modlitbách a konat v souladu s tímto požehnáním. Ne náhodou budovu, v níž je umístěna expozice o našem světcí, přeprojektoval v roce 1746 jeden z nejvýznamnějších barokních architektů K. I. Dientzenhofer, a řadí se tak mezi umělecké skvosty naší minulosti. Tento soulad není náhodný a má své opodstatnění i v činnosti Matice sv. Jana Nepomuckého a Svatojánského muzea. Velmi často je tento fakt při prohlídce oceňován návštěvníky z celého světa, a to ze všech spekter lidské činnosti, jak z řad obyčejných lidí, tak i významných osobností dnešní doby. Zvykli jsme si na tuto skutečnost, ale muzea nejsou samozřejmostí, je to Vůle Boží, která vnáší do člověka impulsy hříven a schopnost vytvářet hodnoty přetrvávající věky. Je to ukázka cesty naší civilizace ke smyslu života, a především do věčnosti! Je třeba stále upozorňovat na bezbřehost Boží fantazie k vytváření opravdových hodnot, a i tak ovlivňovat tok dějin tím správným směrem. Gigantickou úlohu v boji za zřeknutí se zla a snahu přetvořit ho v dobro mají právě světcí. Není náhodou, že právě oni obrátili chod dějin k lepším zítřkům a mají zastoupení v mnoho sbírkách po celém světě. I náš Johánek z Pomuku má toto výsostné postavení po celém světě. Je však jen jedno místo na planetě Zemi, kde se jeho duše zrodila z vůle Boží, a tím je Nepomuk. Naší snahou je udržet co nejdéle tuto výjimečnost s přesahem k odkazu našeho světce pro širokou veřejnost.

Svatojánské muzeum, které se slavnostně otevřelo při jarní pouti dne 21. března 2015 za přítomnosti kardinála Dominika Duky, a letošní rok je tedy jubilejní desátý, je jasným důležitým důkazem daru z nebes a zachovává naši křesťanskou identitu, jež bude jistě v následujících letech nabývat stále většího rozměru. A já mu přeji, aby zářilo Božím světlem pro všechny generace do daleké budoucnosti.

Obrazová příloha

*P. Jan Strnad
v prostorách muzea*

Prostory bývalého muzea, dnes hudební sál

*Prostory muzea
před rekonstrukcí*

Úvodní slovo obnovitele muzea P. Holého k slavnostní mši při otevření muzea

Slavnostní přestřižení pásky

Zleva: kard. Dominik Duka OP, arcibiskup pražský, starosta města Nepomuk Jiří Švec, emeritní biskup českobudějovický Jiří Paďour OFCap.

Diskuze při první slavnostní prohlídce muzea

Sochy a dřevorytné tisky ilustrace knihy Bohuslava Balbína o životě sv. Jana

Expozice muzea

*Poslední místnost s původním oltářem
z kostela sv. Jana Nep.*

Skutečná podoba obličeje sv. Jana Nepomuckého

Repliky ostatků sv. Jana

Jedno z nejdůležitějších knižních děl o životě sv. Jana od Bohuslava Balbína

Monstrance a kalichy

Aplikace „Sv. Jan ožívá“

Vernisáž výstavy dětských prací Svatojánské mosty

Edukační program pro děti ZŠ

*Vydala v roce 2025 Matice sv. Jana Nepomuckého, Svatojánské muzeum,
Římskokatolická farnost - arciděkanství Nepomuk v nákladu 150 kusů
Obraz na obálce: „Pocta sv. Janu Nepomuckému“, olej 2020, 70 × 90 cm
Autor obrazu: Victorie Kodl-Janotová
Návrh obálky: Václav Česák
Grafická úprava: HD Reklama, www.hdreklama.cz
Tisk:
Fotografie: Milan Demela, Pavel Jiran, archiv Svatojánského muzea
a ZŠ Nepomuk*

